

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning.

SYNSPUNKT

Regeringens klimatilpasningsplan: Der er så sandelig brug for en 2'er

Grundvand 26. oktober kl. 15:14 1

Odders nye dæmning fra 2020 og første fase i klimasikring af byen klarede ikke ilddåben og brød sammen, da stormfloden ramte byen. Den ødelagte dæmning har efterladt et oversvømmet Odder. Illustration: Bo Amstrup/Ritzau Scanpix.

Ole Mark

Innovationschef i Krüger og klimatilpasningseksper i IDA, [Krüger](#)

Så kom regeringens udspil til en klimatilpasningsplan endelig!

Der var lovet/vi forventede en klimatilpasningsplan, der så på sammenhænge mellem vandsystemerne, men det fik vi ikke. F.eks. er der netop sket et digebrud i Odder pga. samspil mellem regn, å og hav.

Samtænkning af eksisterende love omkring de tre vandsystemer var der ikke meget af i planen. Mange folk forventede betydelige beløb fra staten til sikring mod oversvømmelser, men det fik vi heller ikke.

Der er blandt mange en følelse af, 'hvorfor har det taget så lang tid at fremlægge så lidt i en plan?'

Planen hedder "Klimatilpasningsplan 1", hvilket kraftigt indikerer, at der kommer en 2'er, og det er der sandelig også brug for. Men lad os i første omgang glæde os over, at der endelig kommer noget, efter at vi blev lovet en plan første gang, da den forrige regering kom til i juni 2019.

Dykker jeg ned i de konkrete punkter i planen, så står der faktisk meget interessante ting, som sætter seriøse pejlemærker for fremtiden og "Klimatilpasningsplan 2".

Hvad fik vi så?

Størstedelen af de ca 1,3 mia kr., som planen indeholder, anvendes til at beskytte vestkysten mod kysterosion (1 mia. kr).

Der ligger kompetente faglige vurderinger bag, at sandfodring på den jyske vestkyst er godt mod kysterosion. På overfladen ligner det mest af alt en videreførelse af en eksisterende aktivitet, og hvad vil man gøre, når den ene milliard er brugt i 2029? "

Gør man ikke noget, vil havet langsomt spise af sandfodringen igen, og på et tidspunkt er man lige vidt. Det er jo ikke helt trivielt, hvis man i 'al fremtid' skal bruge 250 mio. kr/år. Hertil kommer, at der ikke er midler til at arbejde med kysterosion på den sjællandske nordkyst, som virkelig har store problemer. Fordelingspolitik til at beskytte mod kysterosion bliver der imidlertid ikke argumenteret for i planen.

Kystbeskyttelsespuljen forlænges med 1 år (150 mio. kr). Sidste gang, der var åbent for at søge den pulje, kom der ansøgninger for 857 millioner kroner. Så pengene fra statens side er klart for lidt til de behov, som allerede i dag er velargumenterede.

Manglen på midler fra staten ser ud til at være politisk motiveret, ud fra at regeringen benhårdt ikke ønsker at røkke ret meget ved nytteprincippet, som betyder, at de grundejere der har nytte af projekter betaler. Det kan man være mere eller mindre enig i, men det er bestemt en diskussion værd, som vi bør tage i det offentlige rum.

Et par skridt fremad

Vi forlader de økonomiske betragtninger og ser i stedet på et par nedslag på ny lovgivning. Jeg mener, at der virkelig er interessante ting og lyspunkter netop her:

1. Kommunerne får nu mulighed for at tage hånd om udfordringen med højtstående grundvand i byområderne
2. Ny analyse af skader og investeringer pga. klimaændringer for at se om indsatsen skal justeres
3. Åbning af muligheder for "Klimatilpasning i samspil med natur- og miljøhensyn"

Lad os se lidt på de tre punkter:

Indtil i dag var det højtstående grundvand mere eller mindre herreløst. I dag har cirka 450.000 boliger under en meter til grundvandsspejlet mere end 80 procent af året, og klimaændringer vil mange steder få det til at stige yderligere. Det er en tikkende bombe under mange bygninger. Der er etableret hjemmelsgrundlag for, at kommuner og forsyninger kan håndtere højtstående grundvand. Det er virkelig godt.

Punkt to betyder, at der skal gennemføres en ny analyse af skader og investeringer pga. klimaændringer for at se, om indsatsen skal justeres. Her åbnes der en kattelem for, at staten i fremtiden vil give flere midler til klimatilpasning, hvis analysen viser det, og politikerne vil, vel at mærke.

Tredje punkt: "klimatilpasning i samspil med natur- og miljøhensyn" kan få ekstremt stor betydning for klimatilpasning i Danmark, da f.eks. naturbeskyttelse længe blokerede for klimatilpasning ved Jyllinge Nordmark. Det er Natura 2000-problematikker, som gør, at kystsikringen af nordkysten på Sjælland er gået i stå.

På sigt vil klimaændringer betyde, at flere naturbeskyttede vandområder vil komme under pres fra de øgede vandmasser. Vi kan forvente det, som dette århundrede skrider frem. Lægger vi kystbeskyttelse ind i naturen, så ændrer vi naturen i strid med naturbeskyttelsen. Kommer disse områder som f.eks. lavtliggende strandenge til at stå under vand i fremtiden, så har vi mistet dem.

Natur er ikke statisk, og vi kan ikke forvente, at naturen i fremtiden vil fremstå, som den gjorde dengang for mange år siden, da naturbeskyttelseslovene blev vedtaget. Bemærk, at det hermed IKKE siges, at klimatilpasning skal vinde over naturbeskyttelse, men blot at naturbeskyttelsen på den anden side ikke altid skal overtrumfe klimatilpasning til samfundets ve og vel. Vi er nødt til at se på naturen med nye øjne, og det lægger 'Klimatilpasningsplan 1' faktisk op til. Det er intet mindre end en revolution!

Ønsker til klimatilpasningsplan nr. 2

Til gengæld savner jeg virkelig meget lovgivning i Klimatilpasningsplan 1. F.eks. kan det nævnes, at oversvømmelseskort og klimatilpasning siden 2013 har været en del af kommuneplanerne. Der er dog ingen krav om, at de skal op til revision. Det betyder, at mange kommuner lige nu har klimatilpasningsplaner, som ikke er tidssvarende eller fremsynede. Det kan vi ikke leve med.

Der kan i flæng nævnes flere ønsker til klimatilpasningsplan nr. 2:

1. Der skal være risikokortlægning af skader på al dansk

- infrastruktur – for vand, tørke, vind og temperaturer
2. Der skal være letforståelige kort, som viser oversvømmelsesrisiko for ALLE danske kyster. Så folk ved, at de bor i en zone med oversvømmelsesrisiko og kan tage forholdsregler
 3. Oversvømmeskort og klimatilpasning skal ind som en fast del i planlægningen af al ny infrastruktur, f.eks. når der bygges - hvis man da overhovedet skal have lov til det - i zoner med oversvømmelsesrisiko
 4. Sammenhængende vandsystemer (åer og havområder) bør klimatilpasses som én enhed gennem forpligtende samarbejde mellem relevante myndigheder
 5. Risikokortlægning for oversvømmelser opdateres mindst hvert tiende år
 6. Klimatilpasning skal samtænkes med miljøhensyn, dvs. kloakoverløb, udledning af regnvand mm.

Forventede man penge i Klimatilpasningsplan 1, så blev man virkelig skuffet. Ser man derimod på lovgivning, så er der dog lyspunkter. Alt i alt, så er det godt, at der endelig kom en plan - og vi glæder os allerede til 2'eren.

Vil du bidrage til debatten med et synspunkt? Så skriv til vores debatredaktion på debat@ing.dk

Fokus

Klimatilpasning i byerne, Kystbeskyttelse

Emner

Grundvand

Klimatilpasning

investeringer

Kystbeskyttelse